

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติ ค่านิยมและคุณภาพของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศ ย่อมทำได้สะดวก รวดเร็วได้ผลรวดเร็วและแน่นอน การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยเป็นปัจจัย ที่สำคัญกำลังคนจะมีประสิทธิภาพ เพียงโดยย้อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประเทศที่เจริญก้าวหน้าทุกประเทศ จึงล้วนเอาใจใส่ในการทำนุบำรุงในด้านการศึกษอย่าง กว้างขวาง และจริงจัง (บุญชัย ทิพย์างกูร. 2539, หน้า 201)

การจัดการศึกษาภาคบังคับ นับว่าเป็นระดับการศึกษาที่คนส่วนใหญ่ของประเทศ จะได้รับอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน ถือว่าการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นการให้การศึกษา ขั้นพื้นฐานแก่บุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติ ดังนั้นการจัดการการศึกษาในระดับ การศึกษาภาคบังคับจึงมีบทบาทสำคัญที่สุด

ต่อการวางพื้นฐานการพัฒนากำลังคนและบุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญ ในการบริหาร การศึกษาไปสู่จุดประสงค์คือ บุคลากรทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานของผู้บริหารจะสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผลงานจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการรู้ ความสามารถความเข้าใจในหน้าที่ และขอบเขตของงาน อย่างแจ่มชัด และยังต้องมีความสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจเหล่านั้นไปใช้ได้ถูกต้อง และยังต้องมีความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือผู้บริหารการศึกษา จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการบริหารงาน วิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ ตลอดจนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ซึ่งงานเหล่านี้เป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร งานในระดับต่าง ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบ

จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออก พื้นที่ดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นเมืองอุตสาหกรรมมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมาย การจัดการ

ศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเตรียมบุคลากรที่มีความพร้อม และรองรับการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับจำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องการเตรียมนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ทักษะพื้นฐานการประกอบอาชีพ และเตรียมนักเรียนได้เข้าใจลักษณะของสังคมรวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบตัวที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อีกด้วย

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ของเทศบาลและเมืองพัทยา ได้กำหนดเป้าหมาย และนโยบายของการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาขึ้นโดยยึดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก มุ่งส่งเสริมให้มีการอบรมเด็กก่อนวัยเรียน จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานให้กับเด็กอย่างเหมาะสมกับวัย ให้เป็นผู้เรียนที่มีความรู้ ความประพฤติ และสุขภาพอนามัยที่ดี ตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นมากขึ้น

เทศบาลและเมืองพัทยา เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในขอบเขตของตนอย่างเต็มที่โดยถือปฏิบัติไปตามหลักการและนโยบายที่กล่าวมาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก มีเทศบาลที่จัดการศึกษา จำนวน 9 เทศบาล และมีโรงเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 32 โรงเรียน ซึ่งการบริหารการศึกษาของเทศบาลนั้น จะมีผู้บริหารการศึกษาได้แก่ผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากอง เป็นผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบการจัดการศึกษา และการปฏิบัติด้านต่างๆ ของระดับเทศบาล และผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน และการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน ดังนั้น การบริหารการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาจะประสบความสำเร็จเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษาในแต่ละระดับของเทศบาลนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การบริหารและการดำเนินงานจัดการศึกษาท้องถิ่นก็ยังมีอุปสรรคและปัญหาอยู่เสมอ แม้ว่าจะได้มีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร บุคลากรทางการศึกษาของการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับกอง หรือระดับโรงเรียน มักจะเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาซ้ำกัน ไม่ค่อยจะตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการ เช่น บรรณารักษ์ เกษตร นาฏศิลป์ ศิลปะหรือคอมพิวเตอร์

วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น จะมีอยู่บ้างแต่น้อยมาก ประเภทสาขาวิชาละ 1 คน นอกนั้นจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันจึงทำให้ไม่ถนัดเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีอัตรา กำลังน้อยกว่างานที่ได้รับถึงแม้ว่าจะมีการปรับโครงสร้างของกองการศึกษาให้มีสายงานและ ตำแหน่ง ระดับต่าง ๆ เพิ่มสูงมากขึ้น (สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น, แต่ก็ยังมีแต่เพียงโครงสร้างเท่านั้น แต่ละกองการศึกษาของทุกเทศบาล ยังคงมีบุคลากร ทั้งระดับกองและระดับโรงเรียนน้อยอยู่เหมือนเดิม นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษา ของกองการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับกองหรือโรงเรียนส่วนใหญ่จะขาดขวัญและกำลังใจ การปฏิบัติงาน เนื่องจากความกังวลใจในปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่ไม่สมดุลง กับการรายได้ที่ได้รับ ปัญหาหนี้สินตั้งจากในระบบและนอกระบบ รวมทั้งความต้องการสวัสดิการ ต่าง ๆ ที่พึงจะได้รับ เช่น บ้านพัก สวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้นซึ่งจะได้รับแตกต่างกันไปตามฐานะ ทางการคลังของแต่ละเทศบาลว่าสามารถจัดให้ได้แค่ไหน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การสอนเป็นปัญหาที่มีผลต่อคุณภาพทางการเรียนการสอนมาก เนื่องจากครูและศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเท่าที่ควร บางคนเข้าใจแต่ก็ไม่นำมาปฏิบัติเนื่องจากมีงานที่ ได้รับผิดชอบหลายด้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาเท่าใดนัก ครูส่วนใหญ่ยังชินกับวิธีการสอนแบบเดิม ถึงแม้ว่าจะได้รับการส่งตัวไปอบรมเพิ่มเติมแล้วก็ตาม เนื่องจากมีภาระกิจที่ต้องดำเนินการ ต่อเนื่องมากทำให้มิได้ทำหลักการที่ได้รับมาใช้เพราะบางทีเวลาไม่เพียงพอนั่นเอง นอกจากนี้ ในขั้นตอนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลซึ่งครูต้องเป็นผู้สร้างเครื่องมือเองแต่มักจะวัดผล จากความรู้ ความจำของเด็กมากกว่าจะวัดพฤติกรรมของเด็กซึ่งต้องใช้เวลาในการสังเกต พฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาทางด้านการบริหารและการนิเทศ นับเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการปฏิบัติงาน ของกองการศึกษาเนื่องจาก ยังมีการกระจายทรัพยากรต่าง ๆ ไม่สมดุลง และไม่สามารถ เพียงพอกับความต้องการทั้งในระดับกอง และระดับโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นระหว่างแต่ละ เทศบาลด้วยหรือระหว่างแต่ละโรงเรียนในเทศบาลเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากร บุคคลที่นับวัน จะยิ่งขาดแคลนมากขึ้น และมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ และนักเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกเทศบาล และปัญหาที่นับว่าสำคัญอีกประการคือ ปัญหาด้าน ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ซึ่งมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์จากรายงาน ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

และเมืองพัทยา เขตการศึกษา 12 ประจำปี 2546 ซึ่งแต่ละเทศบาลในเขตการศึกษา 12 นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่า ปัญหาประการหนึ่งของทุกหน่วยงานก็คือ ปัญหาอันสืบเนื่องมาจากบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษา เช่น ขาดความรับผิดชอบ ขาดประสบการณ์ทางการบริหารงาน ขาดการประสานงานที่ดี ในการปฏิบัติงานขาดอำนาจการตัดสินใจที่จะอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงสุดเพียงอย่างเดียวหรือบุคลากรด้านบริหารประจำกองการศึกษาให้เพียงพอ และไม่มีคุณสมบัติกับการภาระหน้าที่ กล่าวคือ จำนวนเจ้าหน้าที่ของกองการศึกษาในปัจจุบันมีน้อย เจ้าหน้าที่บางคนรับภาระหน้าที่มากเกินไปทำให้ปฏิบัติงานหน้าที่ไม่ดีเท่าที่ควร (บุญชัย ทิพย์างกูร, 2539, หน้า 4)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลโดยหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและภารกิจด้านต่างๆ ของการศึกษาซึ่งต้องมีบทบาททั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารเทศบาล ตั้งแต่ระดับสูงสุดขึ้นไป และเทียบเท่ากันทำให้มีความรู้สึกได้ว่า บทบาทของผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลยังไม่เป็นที่ทราบกันในวงกว้างเมื่อเทียบกับบทบาทของผู้บริหารในหน่วยงานสังกัดอื่น ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกองการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก เกี่ยวกับงานหลักที่ผู้บริหารการศึกษาเทศบาลรับผิดชอบใน 4 ด้าน คือการศึกษา การศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา เทศบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยจำแนกตามขนาดของกองการศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการแก้ไขการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาล และเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขของกองการศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน ของกองการศึกษาเทศบาลต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาล และเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามขนาดของกองการศึกษา และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับใด

2. ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามขนาดของกองการศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกันหรือไม่

3. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามขนาดของกองการศึกษาแตกต่างกัน

2. ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกัน

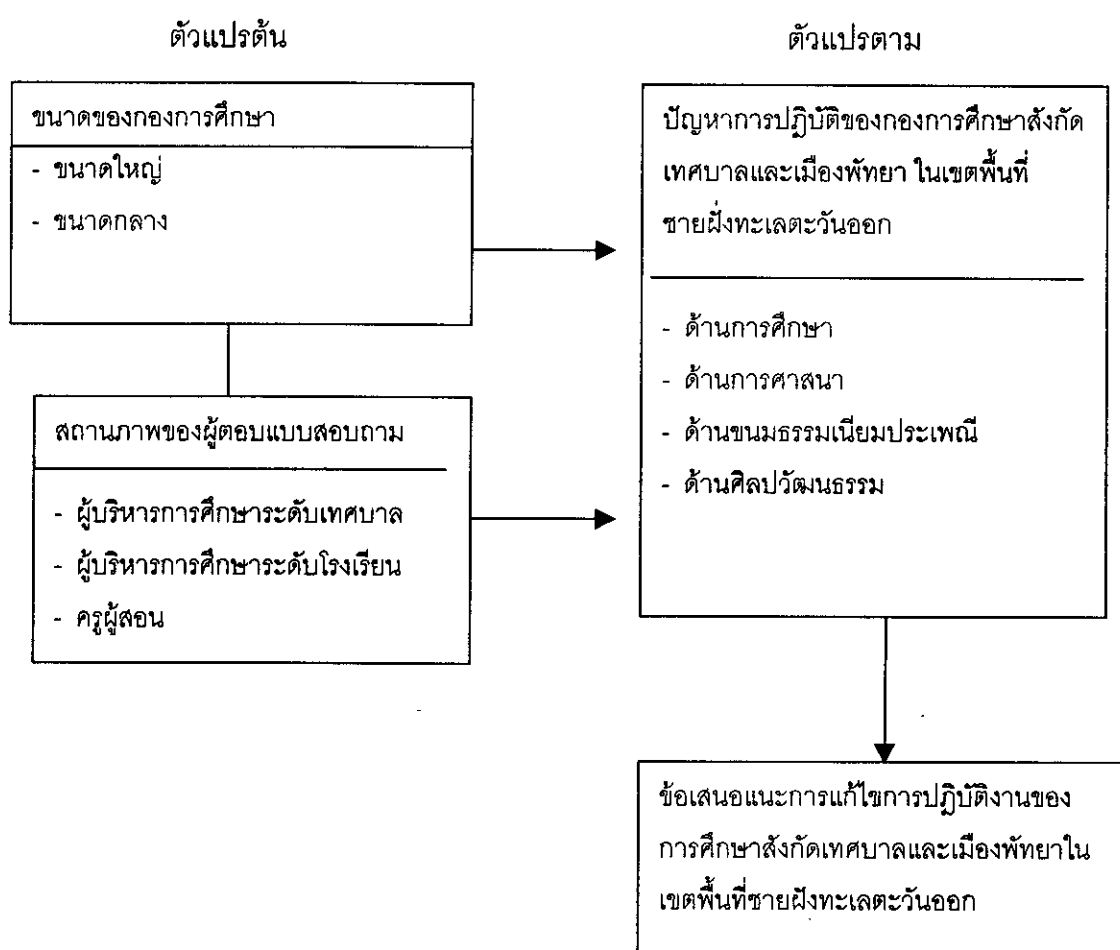
กรอบความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยใช้กรอบแนวคิดตามหน้าที่กำหนดตำแหน่งพนักงานครูเทศบาลตามประกาศกระทรวง

มหาดไทย ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2541) ในบทบาทด้านการบริหาร ทั้ง 4 ด้านคือ

1. ด้านการศึกษา
2. ด้านการศาสนา
3. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี
4. ด้านศิลปวัฒนธรรม

โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัย 2 ขั้นตอน ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกตามทัศนะของนักบริหารการศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการศึกษา ด้านการศาสนา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ข้อเสนอแนะการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาระดับเทศบาล จำนวน 20 คน ผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียน จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 851 คน รวมทั้งสิ้น 916 คน

2.1 ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาระดับเทศบาล จำนวน 16 คน ผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียน จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 82 คน รวมกลุ่ม-ตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 123 คน ซึ่งได้มาโดยอาศัยเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610) และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ขั้นตอนที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกจาก ผู้บริหารการศึกษา ระดับเทศบาล ระดับ 8 ขึ้นไป ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษาและได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมปฏิบัติงานระดับเทศบาล เช่น ศึกษาพิเศษ สันทนาการ หรือผู้ร่วมปฏิบัติงานในระดับโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ขนาดของกอง แบ่งเป็น

3.1.1.1 ขนาดใหญ่

3.1.1.2 ขนาดกลาง

3.1.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

3.1.2.1 ผู้บริหารการศึกษาระดับเทศบาล

3.1.2.2 ผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียน

3.1.2.3 ครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกแบ่งออกเป็น

3.2.1.1 ด้านการศึกษา

3.2.1.2 ด้านศาสนา

3.2.1.3 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

3.2.1.4 ด้านศิลปวัฒนธรรม

3.2.2 ข้อเสนอแนะการแก้ไขการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของกองการศึกษาเทศบาล หมายถึง ปัญหาของการปฏิบัติงานของกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในภารกิจที่รับผิดชอบตามหน้าที่กำหนดในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูเทศบาลตามประกาศก.ท.ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 รวม 4 ด้าน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานในด้านการบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนและการบริหารงานวิชาการ

1.2 ด้านการศาสนา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การจัดพิธีกรรมทางศาสนาในงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น การประสานงาน และการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างสถาบันทางศาสนาในท้องถิ่นกับเทศบาล

1.3 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีการทำบุญในวันขึ้นปีใหม่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีตักบาตรเทโว เป็นต้น การเผยแพร่ข่าวสารประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนการประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนและหน่วยงานอื่นในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น

1.4 ด้านศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมต่อชุมชน งานกิจกรรมเยาวชนในท้องถิ่น งานอยู่ค่ายพักแรม งานศิลปหัตถกรรม งานนาฏศิลป์ งานดนตรี งานกีฬาประชาชน งานลูกเสือ-ยุวกาชาดและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขนาดของกองการศึกษา หมายถึง กองการศึกษาที่มีนักบริหารการศึกษาเป็นผู้อำนวยการ จำนวน 2 ขนาดคือ

2.1 ขนาดใหญ่ หมายถึง กองการศึกษาที่มีผู้อำนวยการสำนักการศึกษาระดับ 9 เป็นผู้บังคับบัญชา

2.2 ขนาดกลาง หมายถึง กองการศึกษาที่มีผู้อำนวยการกองการศึกษาระดับ 8 หรือ 7 เป็นผู้บังคับบัญชา

3. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 3 กลุ่ม คือ

3.1 ผู้บริหารการศึกษาระดับเทศบาล หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ, ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

3.2 ผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล และผู้ช่วยผู้อำนวยการ, ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

3.3 ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

4. ท้องถิ่น หมายถึง ชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

5. เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก หมายถึง เทศบาลและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง